

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e. V.

(17a) Hüttenfeld über Weinheim/Bergstraße
Schloß Rennhof - Telefon 22

Nr.10 (60) 1963 m.lapkričio mėn.25 d.

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBO KELIU

PLB VALDYBOS PAREIŠKIMAS

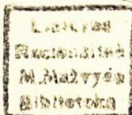
Laisvojo pasaulio Lietuvės ir Lietuviai!

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė veikia visuose laisvojo pasaulio kraštuose, kur yra daugiau lietuvių, ir joje lietuvius jungia bendrieji tikslai bei uždaviniai, kurie išreikšti Lietuvių Chartoje ir PLB Konstitucijoje. Tiesa, ne visur organizuotoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenė rado vienodas sąlygas, tad ji negalėjo atlikti to, ko iš jos galime pageidauti ir turime reikalauti. Bet 1963 rugpiūčio 29 -- rugsėjo 1 Toronte įvykęs antrasis PLB Seimas akivaizdžiai parodė, kad, atsižvelgiant į turimas jėgas ir tas aplinkybes, kokiomis tenka dirbti, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuveikta labai daug -- atliktas ypačiai svarus kuriamasis darbas ir Bendruomenė įstatyta į tą kelią, kuriuo belieka toliau patvariai ir ryžtingai eiti.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organų - PLB Seimo, PLB Valdybos, PLB Kultūros Tarybos ir atskirų kraštų bendruomenių funkcijas ir tarpusavio santykius nustato PLB Konstitucija. Bet tai tėra tik bendrosios gairės. PLB Valdyba pareiškia, kad šių gairių ji nuosirdžiai laikysis.

Iš kitos pusės tenka taip pat atsiliepti į paties gyvenimo reikalavimus, kurie ateina su šia diena ir konkrečią išraišką rado PLB Seimo nutarimuose. Todėl PLB Valdyba jaučiasi esanti įpareigota plačiau pasisakyti dėl tų uždavinių, kuriuos jai reikės vykdyti ir kuriems talkos jai reikės prašyti tiek iš atskirų kraštų bendruomenių, tiek iš visų lietuvių. Tik darnus bendros kalbos radimas ir glaudus jungimasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje tautiniams uždaviniams organizuotai vykdyti iš tikrųjų reikš mūsų gyvenimo pažangą, būtiną lietuvių išėivijos tautinei gyvybei laiduoti ir lietuvių tautos laisvės kovai laimėti. Dideli darbai tegalimi visų pastangomis ir visų atsakomybe.

Štai kodėl PLB Valdyba savo siekimuose remsis dviem pagrindais: Prigimtaine bendruomene, kuriai lietuvis priklauso pačiu savo gimimu. Iš savo tautos gavome visa, kas mus žymi kaip lietuvius: kalbą, kultūrą, istoriją.

Lietuvos valstybe, nes valstybinė nepriklausomybė yra pagrindinė lietuvių tautos kilimo ir kūrybinio reikšimosi sąlyga. Tai aki-vaizdžiai liudija senoji nepriklausoma Lietuva ir naujųjų laikų nepriklausoma Lietuva.

Prigimtinės bendruomenės organizuota išraiška yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, todėl jos minties tolimesnis skleidimas, prigydimas ir ugdymas turės būti vienu iš didžiausių mūsų rūpesčių.

Gi kova dėl Lietuvos laisvės yra kova už pagrindinę lietuvių tautos teisę turėti tai, kuo naudojasi visos kultūringosios tautos ir ko siekia svetimu jungu besikratančios, savarankiam gyvenimui bundančios tautos. Tai išėivijos talka savo tautai, pavergtai ir izoliuotai, negalinčiai reikštis nei žodžiu, nei veiksmu.

Atsižvelgiant į minėtuosius pagrindinius siekimus, ir PLB Valdybos veikla reikšis šiomis sritimis:

1. Dėmesiu Lietuvos laisvės kovai. Šiam tikslui PLB Valdybai rūpės, kad Lietuvos laisvės kova būtų kiekvieno lietuvių patriotinė pareiga. Jos sėkmingumas priklauso nuo vieningo ir atsakingo vadovavimo. Todėl PLB Valdyba taip pat sieks, kad Lietuvos laisvės kova tokia vieninga ir atsakinga vadovybę turėtų. Ji tęs buvusios PLB Valdybos pradėtas politinių mūsų veiksmų vienijimo pastangas.

2. Dėmesiu lituanistiniam švietimui. Šiam tikslui PLB Valdybai rūpės, kad lituanistinis švietimas būtų ne tik tėvų bei mokytojų, bet ir visų bendruomenių didysis reikalas. Atskirų kraštų bendruomenių švietimo darbui derinti, programoms lyginti, vadovėliams bei kitoms mokymo priemonėms pasigaminti ir kitiems švietimo uždaviniams vykdyti sudaromas Švietimo Skyrius Kultūros Taryboje.

3. Dėmesiu tautinei kultūrai. Šiam tikslui PLB Valdybai rūpės ne tik šią kultūrą, kaip ryškiausią tautinės gyvybės apraišką, išlaikyti, bet taip pat ir ugdyti bei brandinti. Lietuvių mokslui bei menui kelti, apskritai atskirų kraštų bendruomenių kultūrinėms pastangoms derinti ir kultūriniam darbui planuoti bei gyvinti ir toliau veiks PLB Kultūros Taryba.

4. Dėmesiu tautiniam solidarumui. Šiam tikslui PLB Valdybai visų pirma rūpės, kad lietuvių pasaulėžiūrinės, srovinės ir kitokios skirtybės, natūralios laisvų žmonių gyvenime, nestelbtų tautinio jų broliškumo, ypačiai pabrėžtino svetur gyvenant. Tautinis solidarumas, kaip aukščiausioji tautinė dorybė, būtinas ne tik mūsų veikloje, bet ir tarpusavio santykiuose, nelaimių, darbo, verslo ir kitais atvejais. Matomas tautinio solidarumo ženklas yra nuolatinio tautinio solidarumo įnašo mokėjimas, kuriuo aktyviai apsisprendžiama už priklausymą tautinei savo bendruomenei ir paremiami jos siekiami. Stipriai, tvarkingai ir drausmingai Bendruomenei būtina, kad jos nariai, be savo reikalų, taip pat paisytų ir bendrųjų.

Minimiems siekimams įgyvendinti taip pat reikalingos atitinkamos priemonės ir būdai. Iš jų pabrėžiamai paminime:

1. Gimtoji kalba lietuviui yra tautinės jo garbės reikalas ir raktas į dvasinius tautos lobius, todėl PLB Valdybai rūpės, kad ji būtų vartojama visu jo gyvenimo plotu: šeimoj, mokykloj, draugijoj, bažnyčioj. Tautinės drausmės ir tvarkos reikalas taip pat rašte vartoti vieną rašybą, ir tokia rašyba yra tradicinė jablonskinė rašyba, nepriklausomos Lietuvos atitinkamų įstaigų oficialiai įvesta ir niekieno neatšaukta. Ji būtina ypačiai mokykliniams vadovėliams.

2. Demokratinė santvarka yra esminė sąlyga demokratinėi Bendruomenės dvasiai ugdyti, todėl PLB Valdybai rūpės, kad periodiškai nuo apačios iki viršaus besikartojanti rinkiminė procedūra sudarytų visiems sąlygas Bendruomenės rinkimuose dalyvauti - rinkti ir būti renkamiems. Šitai turi skatinti individualinę iniciatyvą, sugebėjimus bei polėkius ir įjungti į bendros atsakomybės pergyvenimus.
3. Literatūra, dailė, muzika ir mokslas yra subtylios tautinės kultūros apraiškos, ypačiai susijusios su pačių kūrėjų ir mokslininkų individualybe. Atsižvelgiant į išskirtiną kūrybos reikšmę pačiam tautos ir jos išėivijos likimui, meno ir mokslo kūryba tampa pat nusipelno ir išskirtinio visuomenės dėmesio. Todėl PLB Valdyba skatins individualinę kūrybą ir stengsis sudaryti palankius pasireiškimus ir darbo sąlygas lietuviui kūrėjui ir mokslininkui, kad jo darbas galėtų plačiai patarnauti tautai, išėivijai ir žmonijai.
4. Jaunimas laiko tėkmėje perims vyresniųjų dirbamus darbus. Veikti išmokstama tik veikiant, todėl PLB Valdybai rūpės, kad jaunimas išgytų Bendruomenės darbui reikalingų nusiteikimų ir įgūdžių. PLB Valdyba kreips reikiamą dėmesį jaunimo organizacijoms ir šauks laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.
5. Vienų kraštų lietuvių bendruomenės yra gausesnės ir pajėgesnės, kitų kraštų - mažiau gausios ir pajėgios. Taip pat nelygiai pasiskirsčiusios ir kultūros darbo pajėgos. Kai vienų kraštų lietuviai jaučia kultūros perteklių, kitų kraštų lietuviams savas kultūrinis gyvenimas tėra nepasiekiamas svajonė. Todėl PLB Valdybai rūpės, kad daugiau turį duotų mažiau turintiems - rengs menininkų, sportininkų ir kt.gastroles.
6. Išėivijos lietuviai daug statė ir tebestato. Bet ši statyba tik iš dalies tepatenkina tautinius poreikius. Tuo tarpu būtina ir tokia pastogė, kur galėtų glaustis centrinė lituanistinė biblioteka, meno galerija, muziejus, pasaulio lietuvių archyvas, muzikologijos archyvas ir kitos visos kultūrinės lietuvių išėivybės vertybės. Todėl PLB Valdybai rūpės, kad Lietuvių Kultūros Namų kūrimo idėja būtų įgyvendinta ir ilgainiui taptų kultūrinio lietuvių centru.
7. Tarp atskirų kraštų bendruomenių ir net tarp atskirų plačiai po pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių būtini pastovūs ir nuolatiniai ryšiai. Todėl PLB Valdyba leis informacinį biuletenį "Pasaulio Lietuvių", kuriame turės atsispindėti ne tik PLB gyvenimas bei darbai, bet ir visos kitos lietuvių kultūrinės, socialinės, visuomeninės, ekonominės pastangos apskritai. Rūpindamasi lietuvių mokslo ir meno darbais, PLB Valdyba taip pat sieks artimai bendradarbiauti su atitinkamomis lietuvių institucijomis bei draugijomis. Pačios Bendruomenės idėjai ir darbui populiarinti išleis šios rūšies leidinių.
8. Didesni darbai negalimi be finansinių išteklių, todėl PLB Valdybai rūpės, kad visų kraštų bendruomenės laiku ir tvarkingai atsiskaitytų iš jai pagal PLB Konstituciją priklausančių sumų. PLB Valdyba taip pat ieškos ir savų papildomų lėšų šaltinių.

Štai tie mūsų rūpesčiai, kuriuos keliame aikštėn, tikėdamiesi ir jūsų visų dėmesio, paramos ir talkos. Didelę našą tekelia daug rankų!

PLB VALDYBA

J.J.Bachunas-pirmininkas, St.Barzdukas,
Dr.Alg.Nasvytis, Alf.Mikulskis, Vyt.Kamantas,
M.Lenkauskienė, J.Staniškis, Dr.J.Puzinas-PLB Kultūros Tarybos pirmininkas.

Clevelande, 1963 spalio 20

IŠ AMERIKOS SUGRIŽUS ...

PLB S e i m a s

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės II-sis seimas įvyko š.m.rugpiūčio mėn.30 d. - rugsėjo mėn.1 d., Toronte, Prisikėlimo lietuvių parapijos salėje. Pereitų metų Vokietijos LB Krašto Tarybos nutarimu, Vokietijos lietuvių bendruomenę seime turėjo atstovauti KV pirmininkas, Vasario 16 gimnazijos direktorius ir keturi atstovai, Tarybos išrinkti iš JAV ir Kanados lietuvių. Vasario 16 gimnazijos direktoriui kun.Br.Liubinui tiesioginės pareigos sukliudė dalyvavimą seime, tuo būdu jo vieton įėjo sekantis kandidatas. Tad Vokietijos lietuvių bendruomenę seime atstovavo Vokietijos LB Kr. Valdybos pirmininkas kun.dr.Jonas Aviža, kuris ne formaliai atstovavo ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenę, ir penki rinkti atstovai iš JAV ir Kanados: dipl.inž.P.Zundė, kun.B.Sugintas, K.Drunga, dr.A. Musteikis ir V.Aušrotas. K.Drunga, dėl susidėjusių asmeninių aplinkybių, negalėjo dalyvauti seime. Be Vokietijos lietuvių, seime buvo atstovaujami Argentinos, Australijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Kanados, N.Zelandijos, Prancūzijos, Urugvajaus ir Venecuelos lietuviai. Iš turėjusių teisę dalyvauti 93 atstovų, seime buvo 64 atstovai ir 6 PLB valdybos nariai su balsavimo teise.

Po formalinių seimo atidarymo punktų ir sudarius komisijas, priėmus seimo reguliaminą, išklausius sveikinimų, prasidėjo konkreti seimo darbų tvarka. PLB Valdybos pirmininkas dr.Sungaila ir PLB Kultūros Tarybos pirmininkas prof.dr.J.Puzinas padarė plačius ir išsamius veiklos pranešimus. Toliau sekė atskirų kraštų atstovų pranešimai ir p.Barzduko referatas "PLB organizacija". Vokietijos krašto atstovas dr.J.Aviža patiekė Vokietijos lietuvių bendruomenės veiklos pranešimą ir atskirai Vasario 16 gimnazijos direktoriaus, kun.Br.Liubino pranešimą apie gimnazijos darbą. Po referato sekė diskusijos iš visų pranešimų. Pažymėtina, kad diskusijos prasidėjo Vasario 16 gimnazijos klausimais ir jose dalyvavo apie 20 kalbėtojų. Tai parodo, kiek daug reikšmės skyrė seimas Vasario 16 gimnazijai, ir kad ja domisi ir interesuojasi pasaulio lietuviai. Pradžioje diskusijos buvo karštokos, ir Vasario 16 gimnazija susilaukė stiprių priekaištų. Buvo iškelta nepavykę š.m. abitūros egzaminai, nepakankamas bendruomeninio susipratimo auklėjimas, nes baigusiujų gimnaziją nematyti bendruomenės veikloje. Buvo priekaištaujama, kad gimnazijos mokiniai kalbą vokiškai ir gimnazijoje tai toleruojama, kad nepajėgiama sudaryti tinkamos ir patvarios gimnazijos vadovybės, nepakankamas mokymas ir auklėjimas, gimnazijoje viešpataujanti lagerio dvasia su intrigomis prieš vadovybę ir t.t. Su priekaištais buvo keliami abejonių, ar bevarta gimnaziją toliau remti, ypač telkti aukas naujai statybai, kai vyresnės klasės labai mažos, tik po kelis mokinius, o ir jų nepajėgiama paruošti abitūrai, ar tikslinga naujai investuoti kapitalą, kai gimnazija nepajėgia išspręsti mokomojo personalo klausimo. Toliau kalbėjusieji šalčiau svarstė gimnazijos reikalus, iškeldami jos moralinį vaidmenį bendruomenėje, ir siūlė Vokietijos LB organams dėti visas pastangas gimnazijos mokymo lygiui pakelti, ieškoti naujų kvalifikuotų ir sugebančių gerai dirbti mokytojų, siekti netik pakelti mokinių kokybę, bet ir kiekybę, varyti didesnę propagandą, kad iš užsienio gavus kandidatų į gimnaziją. Po savo nuotaikomis permainingų ir konstruktyvių diskusijų Vasario 16 gimnazijos reikalu, pavesta buvo rezoliucijų komisijai paruošti atitinkamą seimo pasisakymą, kuris vėliau buvo patiektas rezoliucija nr.7: "PLB seimas ragina PLB Valdybą ir visų kraštų LB

vadovybes remti Vasario 16 gimnaziją lėšomis, mokytojais bei mokiniais". Tad visumoje, nors Vasario 16 gimnazija seime buvo paplākta, tačiau susilaukė seimo pripažinimo ir moralinės paramos su atitinkamu paraginimu viso pasaulio LB organizacijai.

Platūs ir detalūs II-jo PLB Seimo aprašymai tilpo lietuviškoje periodikoje, todėl nėra reikalo čia kartoti. Bendrai suėmus, II-sis PLB seimas buvo labai reikšmingas laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimo įvykis, atžymėjęs jau 18 metų organizuotos pasaulio lietuvių bendruomenės kelią, jos idėjinius ir teisinius pagrindus. Šiame seime buvo atstovaujami beveik visuose kraštuose gyvenę lietuviai ir jo atstovai jautėsi laisvo pasaulio lietuvių gyvenimo reprezentantais, kartu su visais lietuviiais, žyminčiais lietuviškojo gyvenimo gaires tremtyje ir kovojančiais už Lietuvos laisvę ir lietuviškus reikalus. Šis seimas pademonstravo lietuviškąją gyvastingumą, tautinį solidarumą ir parodė, kad pasaulio lietuvių bendruomenė pajėgi dideliu ryžtui, gaivalingai veržiasi į visas lietuviško darbo ir gyvenimo sritis ir nepalūžus po laiko našta. O Kanados, ypač Toronto, lietuviai savo darbu ir gausiu dalyvavimu įvairiuose seimo parengimuose apreiškė savo išskirtiną lietuvišką dvasią ir gyvą bendruomeninį susipratimą, kurie liūdija Kanados lietuvių organizacinį subrendimą.

LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Vokietijos LB atstovas seime, turėdamas prieš akis tuos uždavinius, kuriuos jam buvo numočiusi Vokietijos LB krašto valdyba, ir kurie iškilo pačiame seime sąryšyje su Vasario 16 gimnazijos klausimo diskusijomis, tuoj po seimo ėmėsi kontaktuoti organizacijų atstovus ir asmenis. Nepasisėkė egzaminai ir kitos tikros ar tariamos negerovės gimnazijoje, plačiai išplitę užjūrio lietuvių visuomenėje, ypač gimnazijos rėmėjų tarpe, rodė būtiną reikalą kontaktuoti būrelių vadovus, aukotojus, visuomenės ir spaudos atstovus. Ta proga Vasario 16 gimnazijos ir Vokietijos lietuvių bendruomenės vardu buvo reiškiamas padėka JAV ir Kanados lietuviškajai visuomenei, būrelių vadovams ir aukotojams už gimnazijos rėmimą. Siekiama išblaškyti atsiradusias abejones, išaiškinti susidariusius priekaištus, švelninti kilusį vienokį ar kitokį nepasitenkinimą, nušviesti esamų dalykų padėtį. Visi buvo prašomi suprasti faktinį gimnazijos egzistencijos reikalą, jos moralinį vaidmenį lietuvių visuomenėje ir Europoje, jos didelę simbolinę reikšmę mūsų kovoje už mūsų dvasines ir tautines vertybes. Kartu buvo užtikrinama, kad Vokietijos bendruomenės organai deda ir dės visas galimas pastangas pakelti mokslo lygį, sustiprinti vispusišką auklėjimą, pritaikinti gimnazijos darbą platesniems lietuvių bendruomenės interesams ir rūpinasis, kad gimnazija pateisintų rėmėjų sunkiai uždirtą auką ir vis labiau atitiktų jos gražią paskirtį tremtyje. Tautiečiai užjūryje buvo prašomi išverti aukos dvasioje ir ateityje gimnaziją remti jos egzistencinėse pastangose bei naujos statybos neišvengiamame reikale.

Šita prasme ir tikslu Vokietijos LB atstovas kontaktavo beveik visus Kanados bei JAV gimnazijos rėmėjų būrelių vadovus ir daugelį aukotojų. Toronte ir Hamiltone susilaukta pažado pasirūpinti pinigų telkimu gimnazijos statybai, kurią paremti sutiko ir lietuviškų parapijų kunigai. Čikagoje turėjo malonios progos aptarti gimnazijos rėmimą ir kitus jos reikalus su kertiniu tos naštos stulpu kun. B. Sugintu ir nuoširdžiai besisielojančiais asmenimis, kaip tai Gulbinsku, Drunga, prel. Krupavičium, ev. kunigais Trakiu ir Pauperu, TT. Jėzuitais ir Marijonais ir kitais ja besirūpinančiais g. radariais. Vokietijos LB atstovas aplankė dienraščio "Draugo" vyr. redaktorių p. Šimutį, ALTO ir Amerikos Lietuvių R. K. Susivienijimo

pirmininką, raštu per jį prašydamas abi organizacijas paremti gimnazijos statybą. Tais pačiais reikalais lankėsi pas JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininką Jasaitį, operos solistę Bičkienę ir kt. P. Bičkienė pažadėjo duoti su kitais menininkais, kurie šią vasarą lankėsi Vokietijoje, porą koncertų, kurių pelnas bus skiriamas Vasario 16 gimnazijos statybai. Vokietijos atstovas aplankė Detroitą ir Waterbury. Detroitė dalyvavo specialiame pobūvyje, kurį ruošė vietos kultūros klubas ir kurio pelnas buvo skiriamas Vasario 16 naudai. Waterbury taip pat apsilankė moterų klubo parengime, kurio pelno dalis atiteks gimnazijai. Gi rytojaus dieną Petrauskų sodyboje susitiko su Waterbury visuomenės atstovais, kurie ta proga sumetė gimnazijos statybai auką. Brooklyne keliais atvejais kalbėjosi su energinga veikėja ir 3-jų būrelių vadove E. Baltrušaitiene ir aptarė galimybes patelkti lėšų statybos reikalams. Lankantis Brooklyne buvo plačiau išsikalbėta su kun. L. Jankum, BALFO centro valdybos reikalų vedėju, ir aiškintasi eventualios BALFO paramos klausimu. Lygiai buvo čia tyrinėjama NCWC pašalpos gavimo aplinkybės.

Vokietijos LB atstovas, besilankydamas Amerikoje, rado malonaus priitarimo pas Žiaugrienę, Bostone ir Narbutienę, Delininkaitį ir Pešį, Waterbury, kurie pažadėjo imtis iniciatyvos suorganizuoti gimnazijai remti būrelius.

Amerikos lietuviai domisi Vokietijos lietuvių gyvenimo sąlygom, jų gyvenimo aktualijom ir stipriai atkutusiu buvusiu pokarinių stovyklų ir lagerių kraštu - Vokietija. Todėl Vokietijos atstovui nekartą teko daryti pranešimus susibūrimų progomis, ar Clevelando, Detroito, Waterbury, Washingtono radijo bangomis.

Jau 18 metų, kai klabenamos Amerikos lietuvių namų durys, kratomos jų kišenės toms aukoms, kurios plaukė į pagalbą Vokietijos lageriuose, Sibiro miškuose, tėviškės namuose vargstantiems broliams. Tos aukos įvairiausiomis formomis pareikalavo iš daugelio ne vieno tūkstančio dolerių. Todėl visai nenuostabu, kad gimnazijos rėmėjų būrelių vadovai skundžiasi besilpstančia aukos dvasia ir visais tais sunkumais, su kuriais jiems tenka susidurti besilankant ir beprašant dolerio gimnazijai. O girdimi Amerikos kontinente gimnazijai ar Vokietijos bendruomenei priekaištai, pirmiausia, apreiškia jų gyvą susirūpinimą Vokietijos lietuvių reikalais ir brolišką širdies balsą čionykštėms bėdoms. Tad Vokietijos lietuviai neturi abejoti amerikiečių lietuvių gera valia ir brolišku noru pagelbėti pastangoms lietuviškuose ir tautiniuose darbo baruose. Vokietijos lietuviai reiškia nuoširdų dėkingumą!

Šioje vietoje priklauso broliška padėka per mane, kaip PLB Vokietijos kr. v-bos pirmininką, aukojusiems Vasario 16 gimnazijos statybai: prel. Krupavičiui (Cicero) 100 dol., prel. Virmauskui, Boston. 50 dol., Didžiulienei (Cicero) ir jos vedamo būrelio ponioms 45 dol., kun. Sabui (Sudbury) 20 čan. dol., Detroito Kultūros Klubo nariams ir lietuviams pobūvio metu suaukojusiems 642.-dol., Waterburio lietuviams - 179 dol. Visiems nuoširdžiausias lietuviškas dėkui!

Dr. Jonas Aviža

ANTROJO PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMO REZOLIUCIJOS

1. PLB seimas, išklausęs PLB valdybos, PLB kultūros tarybos ir seimo išrinktos kontrolės komisijos pranešimus, tautinio valdybos padarytas išlaidas ir reiškia PLB valdybai ir kultūros tarybai nuoširdžią padėką už atliktą darbą.

Seimas nuoširdžiai dėkoja už apsilankymą ir tartą žodį Lietuvos atstovui Vašingtone J.Kajeckui, gen.Lietuvos konsului Toronte dr.J.Žmuidzinui, VLIKO pirm.dr.A.Trimakui, taip pat visiems seimą sveikinusiems - organizacijoms, institucijoms, asmenims. Seimas dėkoja Kanados LB krašto valdybai, Toronto Tėvams pranciškams, Šv.Jono Kr.paparap.kleb.kun.Ažubaliui ir visiems tautiečiams savo darbu, menu ar kitokia parama padėjusiems seimo darbams, be to, Canadian Broadcasting Corporation ir Voice of America.

2. PLB seimas, išklausęs pranešimų ir diskusijų išeivijos lietuvių švietimo ir kultūros reikalais, konstatuoja ir kreipiasi į lietuvių išeiviją:

Lituanistinis švietimas ir tautinė lietuvių kultūra yra ne tik LB organų tiesioginis uždavinys, bet ir kiekvieno lietuvių didysis rūpestis bei pareiga, sudaryti moralinę ir materialinę atramą lietuvių švietimo, mokslo ir kultūros darbui, koordinuojamam PLB-ės kultūros tarybos. Pati PLB kultūros taryba skatinama ieškoti konkrečių priemonių šeimos tautiniam gajumui patikrinti.

3. PLB seimas nutaria kiekvienerių metų rugsėjo mėnesį skelbti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės mėnesiu.
4. PLB seimas didžiai vertina JAV ir Kanados LB pastangas organizuojant bendruomenės fondus ir skatina visų kraštų LB vadovybes susirūpinti finansinio fondo organizavimu pas save, PLB-ės Fondo sudarymu taip pat skatina visus laisvuosius lietuvius duosniai remti jau veikiančius JAV ir Kanadoje LB.
5. PLB seimas, turėdamas galvoje, kaip kuriuose kraštuose senajai lietuvių išeivijai susidariusius tam tikrus psichologinius sunkumus tiesiogiai dalyvauti LB organuose, kreipia atitinkamų kraštų LB vadovybių dėmesį, kad paieškotų būdų ir formų senosios išeivijos aktyviam dalyvavimui LB organuose užtikrinti.
6. PLB seimas sveikina ir remia Lietuvių Enciklopedijos leidėjo ir J.Bačiūno pastangas išleisti 6-8 tomų lituanistinę enciklopediją angliškai.
7. PLB seimas ragina PLB valdybą ir visų kraštų LB vadovybes remti Vasario 16 gimnaziją lėšomis, mokytojais bei mokiniais.
8. Tautiniam solidarumui plėsti ir ugdyti PLB seimas skatina PLB valdybą ir atskirų kraštų LB vadovybes informuoti ir instruktuoti lietuvius turistus, kad jie savo kelionėse susirištų su laikomų kraštų LB organais.
9. PLB seimas konstatuoja P.Amerikos lietuvių sunkesnes gyvenimo ir veikimo sąlygas ir randa reikalinga pastebėti, kad PLB valdybą atkreiptų reikiamą dėmesį į to kontinento lietuviškųjų bendruomenių stiprinimą moraline ir visokeriopa parama, kad ypač skatintų jaunimo lietuvinimo būdus: pasikeitimą meniniais ansambliais, sportininkais, žymesnių visuomenininkų apsilankymais ir t.t.
10. Antrasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, išklausęs pranešimo apie peticijos Jungtinėms Tautoms organizavimą, sumanymui pritaria ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai paveda dėl

jos organizavimo ir vykdymo susitarti su atitinkamais latvių ir estų organais, diplomatais, VLIKu, Lietuvos Laisvės Komitetu ir kitais laisvinimo veiksniais.

11. PLB seimas, turėdamas galvoje, kad kiekvienas laisvasis lietuvis turi tautinę pareigą kovoti už Lietuvos laisvę ir kad atskirų kraštų LB organai šioje kovoje dalyvauja, tik neturi bendro koordinuojančio organo, paveda PLB-inės valdybai sudaryti savo atitinkamą centrinį organą, kuris koordinuotų atskirų kraštų LB dirbdamą Lietuvos laisvinimo darbą, palaikytų glaudžius santykius su Lietuvos pasiuntinybėmis ir konsulatais, bendradarbiautų su Lietuvos laisvinimo veiksniais ir kitų Rusijos pavergtų tautų atitinkamomis organizacijomis.
12. PLB seimas, turėdamas galvoje, kad dabartinis nevieningumas laisvinimo organizacijoje ne tik neigiamai atsiliepia pačiai Lietuvos laisvės kovai, bet ir įneša nedermę ir kliudo tautiniam solidarumui pačioje Pasaulio Lietuvių Bėndruomenėje, užgria PLB valdybos iniciatyvą vienybės atstatymo reikalu ir paveda jai ir toliau aktyviai rūpintis bendros ir vieningos Lietuvos laisvinimo vadovybės sudarymu ir spręsti PLB dalyvavimo būdą joje.
13. PLB seimas, turėdamas galvoje, kad Lietuvos laisvinimo byloje didelės reikšmės turi Lietuvos sienų klausimas, atkreipia į tai Lietuvos laisvinimo veiksmų dėmesį.
14. PLB seimas, išklauses pranešimą "Jaunoji karta ir lietuvių išlaikymas", pritaria jo išvadoms, kad kultūros kongresuose būtų sudarytos sąlygos jauniems mokslininkams ir kūrėjams pasireikšti ir savo profesiniais reikalais pasitarti ir kad lietuviškoji spauda daugiau stengtųsi įtraukti juos bendradarbiai; kad mūsų gydytojai, inžinieriai, prekybininkai ir kt. profesinės organizacijos sudarytų savo tam tikrą globą besiruošiantiems mokyklose savo profesijos aspirantams; kad jaunimo organizacijos daugiau pabrėžtų tautinį solidarumą; kad lietuviškos mokyklos, šokių ir dainų ansambliai, vaikų darželiai būtų organizuojami dar su didesniu atsidėjimu; kad sportas būtų gražintas į pirmąsias jaunimo auklėjimo eiles ir kad pati Lietuva būtų pristatyta jaunimui rimtos studijos pavidalu ir pačios jaunosios kartos lūpomis.
15. Seimas sveikina jaunimo stovyklaviečių organizatorius ir skatina jaunimą kuo gausiau organizuoti savo bendravimą stovyklose. Šiuo metu stovyklaujančiam ateitininkų, neolituonų, santariečių-šviesiečių ir skautų jaunimui siūnčia savo nuoširdžiausius sveikinimus.
16. The Second Lithuanian World Congress
 CONSIDERING that radio broadcasts constitute one of the best ways in keeping alive the hope of Soviet captive people for a free future;
 NOTING with satisfaction that the Voice of America performs a very useful task, but that its broadcasts are necessarily limited by its governmental character;
 RECALLING that programs of greater flexibility, scope and force exist now in the Bulgarian, Czechoslovak, Hungarian, Polish and Romanian languages under the aegis of Radio Free Europe;
 FINDING that Baltic broadcasts would constitute the best solution of the problem of dissemination of free information to the Baltic States;

RESOLVES to appeal to John F. Kennedy, President of the United States, to lend his support to the requests of the Baltic exiles for extension of Radio Free Europa facilities to Estonian, Latvian, and Lithuanian language broadcasts.

Seimo pavesta

I-oji PLB valdyba

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA:

Pirmininkas - Juozas J. Bachunas,
Sodus, Michigan, USA.

Vykdomasis vicepirmininkas - Stasys Barzdukas,
18308 Hiller Ave., Cleveland, Ohio, 44119.

Vicepirmininkas visuomeniniams reikalams - dr. Algirdas Nasvytis
10823 Magnolia Dr.,
Cleveland, Ohio, 44106

Vicepirmininkas švietimui - Alfonsas Mikulskis
10400 Brighton Rd.,
Cleveland, Ohio, 44108

Vicepirmininkas informacijai ir jaunimui - Vytautas Kamantas
477 Cole Plaza,
Willowick, Ohio, 44095

Sekretorius - Milda Lenkauskienė
14145 Washington Blvd.,
Cleveland, Ohio, 44118

Iždininkas - Julius Staniškis,
18108 Hiller Ave.
Cleveland, Ohio, 44119

Kultūros Tarybos pirmininkas - dr. Jonas Puzinas
1311 W. Wyoming Ave.
Philadelphia, Pa., 19140

Reikalų vedėjas - Edvardas Karnėnas
1118 Rutherford Rd.
Cleveland Hts., Ohio, 44112

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

A b i t u r i e n t a i. Lapkričio 15 d. įvyko Mokytojų Tarybos posėdis, kuriame buvo svarstoma 1964 metų abiturientų klausimas. Be gimnazijos vadovybės ir IX klasės dėstytojų, posėdyje dalyvavo PLB VKV pirmininkas kun. dr. J. Aviža ir Švietimo Komisijos pirmininkas tėv. A. Bernatonis. Direktorius referavo apie įvykdytuosius patikrinamuosius egzaminus ir jų rezultatus. Tie egzaminai buvo

daromi su Weinheimo gimnazijos mokytojų pagalba. Jų daviniai buvo tokie, kad Mokytojų taryba nutarė leisti laikyti brandos egzaminus 5 kandidatams: A. Alisaitei, B. Forsterytei, H. Lorencui, Ž. Povilavičiūtei ir P. Vaitiekūnui. Lapkričio 18 d. direktorius buvo nuvykęs į Augštesniųjų mokyklų įstaigą Karlsruheje ir ten pristatė egzaminų kandidatus.

Rašomieji egzaminai vyks sekančiomis datomis Weinheimo gimnazijoje: gruodžio 12 d. iš vokiečių kalbos, sausio 8 iš matematikos, sausio 9 iš anglų kalbos, sausio 11 iš lietuvių, sausio 13 iš lotynų ir sausio 14 iš rusų kalbos. Atsakomieji egzaminai pramatomi vasario pabaigoje Vasario 16 gimnazijos patalpose. Galutinis terminas bus paskirtas po to, kai paaiškės rašomųjų daviniai.

KALĖDU ATOSTOGOS. Vasario 16 gimnazijoje Kalėdų atostogos yra nuo gruodžio 16 iki sausio 7 dienos. Prieš išsiskirstant atostogauti, gruodžio 13 d. įvyks Kalėdų eglutės iškilmės, organizuojamos tikybos dėstytojų kun. J. Riaubūno ir mokytojų Fr. Skėrio, remiamos 8591 LS lietuvių kuopos ir amerikiečių karių iš Šveicingeno.

NAUJI KAMBARIŲ VARDAI. Nuo seno bendrabučio kambariai turi savo numeraciją, tačiau neseniai kilo mintis ir šioje srityje įnešti lietuviškosios gyvybės, suteikiant kambariams lietuviškus vardus. Toji idėja jau įgyvendinama mergaičių bendrabutyje. Kambariai pavadinami Satrijos Raganos, Neringos, Trakų ir kitais vardais. Vardo davimas rišamas su ypatingomis ceremonijomis. Kapelionas įteikia Lietuvių Katalikų Sielovados padovanotą kryžių, atlieka pašventinimo apeigas, taria atatinkamą žodelį. Pasako kalbas kiti iškilnių dalyviai, o kambario seniūnė pasižada visų kambario gyventojų vardu, kad kambaryje kalbėti tik lietuviškai. Kambario sienos papuošiamos paveikslais, turinčiais sąryšio su suteiktuoju vardu.

NAUJAS MOKYTOJŲ TARYBOS SEKRETORIUS. Lapkričio 21 dienos posėdyje Mokytojų taryba savo sekretoriumi išsirinko mokytoją Antaną Viluckį, kuris tuo būdu pakeičia tradicinį sekretorių vyr. mokytoją Saliamoną Antanaitį.

ATEITININKAI. Vyskupo Motiejaus Valančiaus ateitininkų moksleivių kuopa išsirinko savo naują valdybą, sekančios sudėties: pirmininkas Algis Vitkus (VII kl.), sekretorė Birutė Girdvainytė (VIII kl.), išdininkas Evaldas Maščinskas (VII kl.) Gruodžio 8 įvyks tradicinė kuopos šventė. Ji šiemet bus tuo skirtinga nuo ankstesniųjų, kad ateitininkiškąjį žodį duos ne tik kandidatai moksleiviai, bet ir studentai. Studentų dalyvavimą organizuoja jų pirmininkas stud. Vincas Bartusevičius.

SVEČIAI. Melburno (Australija) lietuvių klebonas kun. Pranas Vaseriš lankėsi Vasario 16 gimnazijoje spalio 31 - lapkričio 4 dienomis, sekmadienį atlaikydamas moksleiviams katalikams pamaldas. Svečias paliko asmenišką auką (20 am. dol.) ir pažadėjo, grįžęs Australijon, suorganizuoti savo ribose platesnio masto rinkliavą Vasario 16 gimnazijai.

Žurnalistas Vytautas Alseika gimnazijoje lankėsi lapkričio 16-17 dienomis, vedė pasikalbėjimus su vadovybės asmenimis, mokytojais bei moksleiviais, ir iš tos medžiagos paskelbs eilę straipsnių didžiojoje laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje.

DOVANOS. V. Matulaitis iš Toronto (Kanada) padovanojo Vasario 16 gimnazijai savo leidinio "Kur bėga Šešupė" 70 egzempliorių. Tai Lietuvos geografijos pratimų knygelė.

Jonas Vėgėlis iš Hudson, New York (JAV) atsiuntė 20 egz. savo poemos "Visgailis". Knygos įvade autorius rašo: "Veikalas rašytas taikant jaunimui, kad, skaitydamas, jis galėtų domėtis, mokytis ir tikriai žinti Lietuvos geografiją, istoriją, savo protėvius ir Lietuvos kraštą".

Lietuvaitės bėnediktinės seselės, virš 25 metų gyvenančios Liuvene (Belgijoje), paaukojo gimnazijos koplytėlei visą komplektą liturginių rūbų. Minėtosios seselės bendrai pasižymi dosnumu, ypač teikdamos pagalbą lietuviams studentams Liuvene, tada, kai jų ten būna.

Nekalto prasiidėjimo seselės iš Putnamo (JAV), po jų dviejų atstovių apsilankymo Vasario 16 gimnazijoje atsiuntė rūbų neturtingoms mergaitėms. Jos taip pat atsiuntė sąrašą savo įstaigos mergaičių, norinčių susirašinėti su Vasario 16 gimnazijos auklėtinėmis.

Lietuvių Moterų Sąjunga iš Stamford, Conn., (JAV) atsiuntė pakietėli rūbų vaikams.

Lietuvių Kultūros Klubas iš Detroito atsiuntė iš gimnazijos labai suruošto pobuvio aukas am. dol. 652. Ankščiau iš to klubo yra gauta keletas labai vertingų rūbų siuntinių.

IŠ PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS VEIKLOS

Pirmininkas kun. dr. Jonas Aviža, išbuvęs JAV-bėse ir Kanadoje 2 mėnesius, spalio 31 d. išvyko laivu "France" iš New Yorko į La Havrą, o lapkričio 7 d. pasiekė savo namus Miunchene. Lapkričio 14 atvyko į Hüttenfeldą, kur išbuvo iki lapkričio 24, dalyvaudamas dvejuose Vasario 16 gimnazijos Mokytojų tarybos ir trijuose Krašto valdybos posėdžiuose.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba posėdžiavo lapkričio 14, 20 ir 23 dienomis. Buvo išklaudyta pirmininko išsamaus pranešimo apie PLB seimą ir jo keliones Amerikoje, svarstyta Kr. valdybos ir gimnazijos personalo reikalai, 1962/63 (nuo liepos iki liepos) finansinės apyskaitos, Vasario 16-tosios minėjimo, vajaus Vasario 16 gimnazijai ir kiti reikalai.

V a j u s. PLB Vokietijos Kr. Valdyba nutarė skelbti vajų visame pasaulyje Vasario 16 gimnazijos namų užbaigimui. Pirmoje eilėje vajaus reikalu kreipiamasi į PLB valdybą. Vajui pramatomas 1964 m. kovo, balandžio, gegužės mėnesiai. Jeigu bus rasta tikslinga ir reikalinga, vajaus metu į JAV ir Kanadą atvyks Vasario 16 gimnazijos direktorius.

A P Y L I N K Ė S E

Hamburg. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyko lapkričio 23 d. Pagrindiniu kalbėtoju buvo kun. Vaclovas Šarka. Meninę programą išpildė vietinių lietuvių pajėgos.

Frankfurt/M. Anelė Valaitytė, iki 1961 m. kovo buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė, dainininkų prieauglio varžybose Frankfurte, atkreipė į save muzikos pasaulio dėmesį. Tuo pat po pasirodymo

"Reginos" kavinėje, ji buvo angažuota Werner Müller šlagerių magazino dainininke. Lapkričio 24 Anelė Valaitytė vėl dainuoja dideliame parengime Frankfurte, kartu su kitais garsiais dainininkais. Jos fotografija yra įdėta vakariniame Frankfurto laikraštyje, o atitinkamam straipsniui duotas toks vardas: "Balsas, kuris gali pagarsėti". Anelė Valaitytė mokosi ir dirba Vokietijos pašto žinyboje.

Kaiserslautern. A) Lapkričio 1 prie lietuvių kapų vietos kapinėse buvo susirinkęs gausus būrys apylinkės lietuvių. Pamaldas laikė ir kapus palaimino kapelionas kun.Br.Liubinas, o pamokslą pasakė svečias iš Australijos, Melburno lietuvių klebonas kun.Pr.Vaseris, kuris prieš 15 metų yra buvęs Kaiserslauterno lietuvių kapelionu. Apylinkės leidžiamojo informacinio leidinio spalio 28 numeryje parduotas sekantis Kaiserslauterno palaidotų lietuvių sąrašas:

1.a.a.Juozas	Radušis	kapo nr.256/50
2.a.a.Vladas	Čiūras	" " 246/51
3.a.a.Stasys	Budrys	" " 249/52
4.a.a.Albinas	Ziukelis	" " 279/54
5.a.a.Jurgis	Bartaška	" " 253/52
6.a.a.Edmundas	Kriauza	" " 277/54
7.a.a.Alfonsas	Vorininkas	" " 278/54
8.a.a.Mečislovas	Stasiūnas	" " 294/55
9.a.a.Augustas	Bružas	" " 300/55
10.a.a.Stasys	Kuliešius	" " 301/55
11.a.a.Viktoras	Šmigelskis	" " 304/55
12.a.a.Stasys	Valentinas	" " 313/58
13.a.a.Stasys	Guliakas	" " 337/58
14.a.a.Antanas	Kašiuba	" " 340/58
15.a.a.Juozas	Montvilas	" " 341/58
16.a.a.Ignas	Eigelis	" " 351/60
17.a.a.Kazys	Bumblys	" " 358/61
18.a.a.Juozas	Šakelis	" " 387/63
19.a.a.Pranas	Kanapickas	" " 387/63
20.a.a.Marija	Grau	
21.a.a.Magdalena	Grau	

B) Lapkričio 23 apylinkės valdybos pastangomis 8593 LS kuopos patalpose įvyko Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Atidaromąjį ir pabaigos žodžius tarė pirmininkas Jurgis Barasas, paskaitą laikė kuopos vadas Juozas Venckus, meninėje dalyje deklamacijas išpildė Vasario 16 gimnazijos mokinės Dalia Rainytė ir sesutės Subačiūtės.

München. Müncheno Liet.Moteryų Atstovybės klubas jau daug metų išlaiko gražią tradiciją - Vėlinių proga aplankyti ir papuošti apylinkėje mirusių lietuvių kapus.

Ir šiais metais tiek klubo narės, tiek ir kiti apylinkės gyventojai buvo paraginti prisiminti netik savo giminių, artimųjų, bet ir visų mirusiųjų tautiečių kapus.

Įvairiose Müncheno kapinėse yra palaidota apie 60 lietuvių. Gaila, metai iš metų išnyksta tai viena, tai kita lietuviška pavardė, panaikinus antkapį, - nes, pasibaigus vietos kapinėse išpirkimo terminui, nėra kas toliau išperka.

Malonu buvo, visų Šventų diena, belankant Müncheno kapines, įsitikinti, jog nė vienas lietuviškas kapas neliko neaplankytas. Visi antkapiai buvo aptvarkyti, gėlėmis išpuošti, atminimo žvakelės uždegtos, vienur-kitur rūtų šakelė užmesta, tautinė vėliavėlė įsmeigta, poterėlis sukalbėtas...